

ע"פ 3245/23 - מדינת ישראל נגד פואד מאדי

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3245/23

לפני:

כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין

המערערת:

מדינת ישראל

נגד

המשיב:

פואד מאדי

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-
ת"פ 1734-07-21 מיום 2.3.2023 שניתן על ידי
השופט ד' פיש

תאריך הישיבה:

כ"א באלול התשפ"ג (7.9.2023)

בשם המערערת:

עו"ד מסעד מסעד

בשם המשיב:

עו"ד שאדי דבאח

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט ד' פיש) ב-ת"פ 1734-07-21 מיום
עמוד 1

2.3.2023, בגדרו נגזר על המשיב עונש של 51 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. זאת, בגין הרשעתו, בין היתר, בעבירות של התפרעות שסופה נזק ממניע של גזענות, הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, מעשה טרור של הצתה, פעולה בנשק למטרות טרור והיזק בזדון ממניע של גזענות.

הערעור מופנה כלפי קולת העונש.

כתב האישום המתוקן

2. המשיב הורשע יחד עם נאשמים נוספים בכתב אישום מתוקן הכולל שבעה אישומים, אשר עניינם באירועי התפרעויות בעיר עכו (להלן: העיר) בשנת 2021, במהלך מבצע "שומר חומות". שניים מהאישומים בכתב האישום המתוקן- הראשון והשלישי, הם הרלוונטיים לעניינו של המשיב.
3. האישום הראשון- בשעות הערב של יום 11.5.2021 התקהלו עשרות רבות של אנשים במספר מוקדים בעיר עכו מבלי שקיבלו לכך אישור משטרתי, חסמו כבישים, יידו אבנים ובקבוקי תבערה וירו זיקוקים. המשיב יידה אבנים בצוותא-חדאעם אחרים לעבר שוטרים שהגיעו למקום על מנת לפזר את ההתקהלות, במטרה להפריע להם למלא את תפקידם כחוק או להכשילם בכך. בגין זאת, המשיב הואשם בעבירות של התפרעות, לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); והפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 275 א ו-29 לחוק.
4. האישום השלישי- בערב האירועים המתוארים באישום הראשון, מספר רעולי פנים הגיעו למלון אפנדי בעיר(להלן: המלון) ויידו אבנים לעבר דלת וחלונות המלון. אחד המתפרעים שהיה במקום הטיח אבן גדולה בדלת הזכוכית של המלון ושבר אותה, ולאחר מכן שפך חומר דליק על רצפת המלון ועל הקרקע שמחוץ לו והצית את הדלת. בסמוך לכך, המשיב הגיע למלון יחד עם אחרים כשהם מצוידים במספר בקבוקי תבערה, במטרה להצית את המלון ולזרוע בו הרס. לאחר שהמשיב הבחין כי דלת המלון עולה באש, השליך לעברה את בקבוק התבערה שנשא עמו וגרם להגברת הלהבות. כתוצאה ממעשי המשיב ויתר המתפרעים דלת המלון הוצתה, ובתוך חדר הקבלה של המלון פרצה דלקה, אשר שככה לאחר כעשר דקות. בהמשך, המשיב נכנס יחד עם מתפרעים אחרים למלון, גרם נזק רב לריהוט ולציוד ונטל רכוש שלא כדין - כל זאת ממניע לאומני-אידיאולוגי ובמטרה לעורר בהלה בציבור. לאחר שהמשיב עזב את המקום, נכנסו למלון מתפרעים אחרים והציתו בו אש. במקום פרצה שריפה וכתוצאה ממנה נגרם מותו של אחד מאורחי המלון. כמו כן, מעשי הצתה וההרס של המשיב והמתפרעים האחרים גרמו למלון נזקים כבדים בשווי של למעלה מ-2 מיליון ש"ח.

בגין האמור, המשיב הואשם בעבירות של מעשה טרור של הצתה, לפי סעיפים 448(א) סיפה ו-29 לחוק בנסיבות סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן: חוק המאבק בטרור); פעולה בנשק למטרות טרור (נשיאה והובלה), לפי סעיף 30(א) לחוק המאבק בטרור; התפרעות שסופה נזק ממניע של גזענות, לפי סעיפים 157 רישה, 144 ו-29 לחוק; והיזק בזדון ממניע של גזענות, לפי סעיפים 452, 144 ו-29 לחוק.

עיקרי גזר הדין

5. המשיב הורשע במיוחס לו בכתב האישום המתוקן על סמך הודאתו, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש. בית המשפט המחוזי עמד בגזר הדין על פגיעת המשיב בערכים המוגנים של שלטון החוק והסדר הציבורי, זכות הקניין, שלמות הגוף ושלומו הציבורי. כמו כן, צוין כי למעשי המשיב חומרה יתרה לנוכח העובדה שמדובר במעשי טרור שבוצעו על רקע מבצע "שומר חומות". בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם נפרד עבור כל אישום, באופן שמתחם העונש ההולם בגין האישום הראשון הוא בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, ומתחם העונש ההולם בגין האישום השלישי הוא בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

6. בגדרי המתחם, צוין כי למשיב הרשעה קודמת בעבירות של רכישת והחזקת נשק שלא כדיון, ביצוע עסקה אחרת עם נשק וייצוא וייבוא נשק בלי רשות, שבגינה נגזר עליו עונש של 6 חודשי מאסר בפועל. לצד זאת, צוין כי המשיב הוא אדם צעיר, יליד שנת 1998, וכי הוא הודה במיוחס לו והביע חרטה על מעשיו. על המשיב נגזרו 9 חודשי מאסר בפועל בגין האישום הראשון ו-45 חודשי מאסר בפועל בגין האישום השני, לריצוי בחפיפה חלקית, כך שיירצה בסך הכל 51 חודשי מאסר בפועל; 20 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירות אלימות, עבירות רכוש מסוג פשע או עבירות לפי חוק המאבק בטרור, למשך 3 שנים; ופיצוי לבעל המלון בסך 20,000 ש"ח.

תמצית טענות הצדדים

7. המערערת טוענת כי העונש שנגזר על המשיב מקל עמו יתר על המידה ואינו הולם את חומרת מעשיו. הודגש כי המשיב השתתף בהתפרעות אלימה ביותר, שבמהלכה יידה אבנים לעבר שוטרים, וכי עוד באותו לילה האלימות שנקט "עלתה מדרגה" עת הגיע למלון כשהוא מצויד בבקבוק תבערה והשליכו לעבר דלת בית המלון, בידיעה כי במקום שוהים אורחים ועובדים וכי בעל המלון הוא יהודי. כמו כן, נטען כי מעשי המשיב חמורים אף ביחס לנאשמים אחרים בכתב האישום, לנוכח הצטברותם; העובדה שהיו שקולים ומתוכננים; היקף הנזק שנגרם מהם; ומאחר שמדובר במעשי טרור ובהצתה של מבנה מגורים מאוכלס. עוד נטען, כי יש להתחשב בהשפעה השלילית של המשיבעל יתר המתפרעים ובנזק הרחב שנגרם ממעשיהם, הכולל בין היתר את מותו של אחד מאורחי המלון, ובכך שהמעשים בוצעו על רקע מבצע "שומר חומות", בניסיון להטיל אימה ולגרור לאיבה בין חלקי אוכלוסייה השונים.

אשר לנסיבותיו האישיות של המשיב, נטען כי נפלה שגיאה בכתב האישום המתוקן, והמשיב הוא למעשה יליד שנת 1988 ולא 1998, כפי שצוין; וכי לחובת המשיב הרשעה קודמת בעבירות נשק חמורות. נוסף על כך, מודגש כי בעבירות ממניע גזעני יש לבכר שיקולים הרתעתיים ושיקולי הגנה על שלום הציבור וביטחונו. לנוכח האמור, המערערת טוענת כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו כי העונשים שנגזרו על המשיב ירוצו בחופף; כי עונש המאסר בפועל שנגזר על המשיב אינו פרופורציונלי לעונשים שנגזרו על נאשמים אחרים בכתב האישום ואף עשוי להשליך על עונשיהם של נאשמים שטרם נגזר דינם; וכי העונש אינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הצתה של מבנים, ובעבירות נשק לפי חוק המאבק בטרור.

8. בדיון שלפנינו, בא-כוח המשיב טען כי לא היה מקום להרשיעו בעבירות לפי חוק המאבק בטרור, וכי ביצע את המעשים מתוך כעס ובמהלך "היסחפות רגעית", ולא ממניע גזעני. בתוך כך, נטען כי המשיב לא היה רעול פנים בעת ביצוע המעשים וכי במלון שעליו זרק בקבוק תבערה עבדו גם עובדים ערבים. כמו כן, צוין כי בקבוק התבערה שהמשיב השליך כבה לאחר מספר דקות, וכי לא הוכח קשר סיבתי בין מעשי המשיב למותו של אורח בית המלון. עוד נטען, כי המשיב הודה בביצוע המעשים והביע עליהם חרטה, וכי גם בעניינם של נאשמים אחרים בכתב האישום נקבע כי

העונשים ירוצו בחופף. אם כן, לטענת בא-כוח המשיב העונש שנגזר עליו הוא עונש "מכביד", כלשונו, ואין להחמירו.

דין והכרעה

9. אני סבור כי דין הערעור להתקבל.

10. הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בעונש שנגזר על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ע"פ 280/23 מדינת ישראל נ' **Yahia Alnour Abker**, פסקה 6 (18.5.2023)). כפי שיפורט, המקרה שלפנינו נפל בגדרי המקרים חריגים המצדיקים את התערבותנו, שכן העונש שנגזר על המשיב אינו הולם את חומרת מעשיו, ומקל עמו יתר על המידה.

11. המשיב, כאמור, הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, ובכלל זה בעבירות של התפרעות שסופה נזק ממניע של גזענות, מעשה טרור של הצתה ופעולה בנשק למטרות טרור, "מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי, ובמטרה לעורר פחד או בהלה בציבור", לשון כתב האישום המתוקן. מאחר שהמשיב לא ביקש לחזור מהודייתו, יש לדחות כלל ועיקר טענה כי פעל באורח ספונטני מתוך כעס וללא מניע גזעני. למותר לציין כי אין להפחית מעונשו בהסתמך על טענה הסותרת את הודייתו (ראו והשוו: ע"פ 1188/23 אלעמורי נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (16.7.2023)); ע"פ 159/22 מדינת ישראל נ' אבו תאיה, פסקה 14 (2.3.2022)). כך גם אין מקום לטענה המועלית כעת כי לא הייתה עילה להרשיע את המשיב בעבירות לפי חוק המאבק בטרור, כאשר אלו כלולות בכתב האישום המתוקן שבו הודה במסגרת הסדר טיעון. לפיכך, יש לקבוע את עונשובהתאם להרשעה זו.

12. בית משפט זה שב ועמד על חומרתן של עבירות המבוצעות במסגרת התפרעויות ממניע לאומני, אשר גולשות לא אחת להתפרצויות אלימות, זורות אימה בקרב הציבור ופוגעות בשלטון החוק והסדר הציבורי (ע"פ 8114/22 מדינת ישראל נ' ראזם, פסקה 17 (30.1.2023)). בפרט, נקבע כי יש ליישם מדיניות ענישה נוקשה ביחס לעבירות שבוצעו במסגרת ההתפרעויות שחלו בזמן מבצע "שומר חומות", לנוכח היקפן החריג והעובדה שגרמו לאובדן חיי אדם, נזק רב לרכוש ופגיעה קשה בחוסן החברתי של תושבי מדינת ישראל.

בהתאם, במספר מקרים שהגיעו לפתחו של בית משפט זה הוחמר העונש שנגזר בערכאה הדיונית: כ"ב-ע"פ 3982/22 מדינת ישראל נ' חג'וג' (27.10.2022); כ"ב-ע"פ 577/22 מדינת ישראל נ' אוחנינה (6.3.2022) (להלן: עניין אוחנינה); וב-ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד (24.2.2022). במקרים נוספים נדחו ערעורים שביקשו להקל בעונש שנגזר בבית המשפט המחוזי (ראו: ע"פ 6894/22 אסכאפי נ' מדינת ישראל (15.8.2023); ע"פ 7848/22 אנסארי נ' מדינת ישראל (2.5.2023) (להלן: עניין אנסארי); ע"פ 2313/22 סרורני' מדינת ישראל (7.11.2022)).

13. בעניינינו, המשיב השליך אבנים על שוטרים תוך סיכון חייהם וזלזול בוטה בחוק. בהמשך החריף את פעולותיו והגיע לזירה נוספת כשהוא מצויד בבקבוק תבערה, אשר הוכן מבעוד מועד. למרות שידע כי שהו באותה עת במלון אורחים ועובדים-השליך את בקבוק התבערה על הדלת וליבה את הלהבות. מדובר אם כן במי שנערך מראש לביצוע מעשים אלימים, ואף לא נרתע מפגיעה אפשרית בחיי אדם. אם בכך לא די, המשיב נכנס למלון יחד עם מתפרעים

נוספים וזרע בו הרס רבתי, אשר נזקיו נאמדים כאמור במיליוני שקלים.

14. בית המשפט המחוזי העניק בפסק דינו משקל לגילו הצעיר של המשיב ולכך שהודה במעשים והביע עליהם חרטה. ואולם, מבלי להפחית מחשיבותם של אלו, אין בהם כדי לצמצם במידה כה רבה את חומרת מעשי המשיב. כידוע, בעבירות הנעשות ממניע גזעני, נסיבות אישיות ושיקולים שיקומיים נסוגים, ככלל, מפני שיקולי הרתעה ושמירה על שלום הציבור (עניין אנסארי, פסקה 13). עוד יצוין, כי לפי תגובת המערערת המשיב מבוגר בעשור מכפי שצוין בכתב האישום. גם בהתעלם מכך, ספק רב אם יש בגילו להצדיק הקלה כלשהי בעונשו.

המשיב ביצע עבירות טרור חמורות במהלך תקופה ביטחונית רגישה. הוא גרם נזק לרכוש, סיכן חיי אדם ותרם במעשיו לשלהוב יתר המתפרעים שהיו בסביבתו. בראי זאת, העונש שנגזר עליו אינו מבטא כנדרש את חומרת מעשיו כמו גם את מדיניות הענישה הנוהגת. מדובר אפוא במקרה המצדיק התערבות בעונש שנגזר בערכאה הדיונית.

15. אשר על כן, אציע לחבריי כי נקבל את הערעור, באופן שרכיב עונש המאסר בפועל שיוטל על המשיב יעמוד על 12 חודשי מאסר בפועל בגין האישום הראשון ו-60 חודשי מאסר בפועל בגין האישום השלישי, וכי העונשים ירוצו בחפיפה חלקית כך שהמשיב ירצה בסך הכל 66 חודשי מאסר בפועל, חלף 51 החודשים שנגזרו עליו בבית המשפט המחוזי. יתר רכיבי העונש, כפי שנגזרו בבית המשפט המחוזי, יותרו על כנם. כל זאת, בשים לב לכך שאין ערכאת ערעור ממצה את הדין.

שׁוֹפֵט

השופט י' עמית:

אני מסכים.

שׁוֹפֵט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

שׁוֹפֵט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, ט"ז בתשרי התשפ"ד (1.10.2023).

שופט

שופט

שופט
